

Н.Г. Ушакова, канд. екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)
М.А. Вівденко, магістрант (*ХДУХТ, Харків*)

ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВА ПАЛАТА УКРАЇНИ В ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІЙ ПОЛІТИЦІ ДЕРЖАВИ

До групи організацій, що сприяють розвитку зовнішньоекономічного співробітництва України з закордонними країнами, відносяться Торгово-промислова палата України і регіональні ТПП, Інститут міжнародної економіки і міжнародних економічних відносин Національної академії наук України, Академія зовнішньої торгівлі, а також інші науково-дослідні установи, різного роду асоціації по сприянню розвитку зовнішньоекономічних зв'язків.

Серед українських організацій, що сприяють розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України з закордонними країнами, особливе місце займає Торгово-промислова палата України, а також регіональні торгово-промислові палати, покликані активно сприяти розвитку підприємницької діяльності в Україні, і насамперед у зовнішньоекономічній сфері. ТПП України є недержавною, некомерційною, громадською організацією, що поєднує українські підприємства й українських підприємців з метою захисту їхніх інтересів у відношенні з державою і його органами, а також із соціальними партнерами – організаціями трудящих.

Торгово-промислова палата України може займатися підприємницькою діяльністю оскільки це необхідно для виконання нею своїх статутних завдань. Отриманий ТПП прибуток між її членами не розподіляється. ТПП України є юридичною особою. Вона відповідає за своїми обов'язками усім своїм майном, однак при цьому не несе відповідальності за зобов'язаннями своїх членів, так само, як і вони не відповідають за її зобов'язаннями. ТПП не відповідає за зобов'язаннями створених нею підприємств. У свою чергу, і вони не відповідають за її зобов'язаннями. Виконуючи свої функції, передбачені статутом, ТПП діє в рамках Конституції й українських законів.

Відповідно до Закону про ТПП, вони створюються з метою сприяння розвитку економіки України й інтегруванню у світову господарську систему, формуванню сучасної промислової, фінансової і торгової інфраструктури, створенню сприятливих умов для підприємницької діяльності, врегулюванню взаємин підприємців з їхніми соціальними партнерами, усіякому розвитку усіх видів підприємництва, торгово-економічних і науково-технічних зв'язків українських підприємців з підприємцями закордонних країн.

Основу ТПП України складають регіональні, обласні і місцеві палати, що захищають інтереси своїх членів практично з усіх питань господарської діяльності. Крім окремих підприємств і фірм, у ТПП України входять асоціації, об'єднання. Через ці об'єднання з ТПП взаємодіють десятки тисяч учасників господарської діяльності (від індивідуальних виробників до великих промислових і фінансових структур). ТПП України співробітничає з Всесвітнім економічним форумом, Конференцією ООН з торгівлі і розвитку (ЮНКТАД), Міжнародним торговим центром ЮНКТАД/ГАТТ, Міжнародною організацією праці, Міжнародним бюро виставок, Союзом міжнародних ярмарків, Міжнародним виставочним комітетом „Інтерекспо”, Міжнародною асоціацією з охорони промислової власності, Асоціацією центрів міжнародної торгівлі, Асоціацією європейських торговельних палат, Європейським центром з питань управління, Конференцією країн Балтійського моря й ін. ТПП України має свої представництва в низці країн, їхні функції – сприяння встановленню двосторонніх економічних контактів, збір аналітичної і комерційної інформації про стан ринків, надання ділових послуг українським підприємцям-експортерам. Діють також змішані торгово-промислові (торгові) палати за участю ТПП України.

Успіх соціально-економічного розвитку України в чималому ступені залежить від якості і кількості споживаних суспільством товарів і послуг. У країні створюється система правового регулювання якості продукції. Діє ряд законодавчих актів, що захищають права споживача. Однак стан справ щодо якості товарів і в першу чергу харчових продуктів і продовольчої сировини на споживчому ринку України є складним. Це стосується також товарів, імпортованих в Україну.

ТПП – це експертна організація, акти якої приймаються до розгляду в будь-якому Міжнародному комерційному арбітражному суді. Якщо постачання йде з-за кордону, то на підставі акту експертизи буде здійснене нарахування мита і податків.

Реформування вітчизняної моделі ТПП рекомендується вести у напрямку розширення та отримання повноважень палат у сфері: реєстрації та перереєстрації підприємств, реєстрації іноземних інвестицій, аналізу та експертної оцінки проектів законодавчих актів, видачі сертифікатів тимчасового ввезення товарів, створення реальних фінансових можливостей у палат для підтримки експортної діяльності малих та середніх підприємств, професійної перепідготовки кадрів для новостворюваних підприємств, суттєвого збільшення обсягу консалтингових послуг у сфері зовнішньоекономічної діяльності, електронної комерції.